

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА У МАРТУ 2026. ГОДИНЕ

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У **марту** 2026. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД

24 часовне вредности сумпор диоксида, у току овог месеца биле су испод законом дозвољених GVI **125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** . Максимална измерена вредност била је **9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , измерена на мерном месту насеље Ердоглија ОШ "Станислав Сремчевић" 21. – 22.03.2026.

АЗОТ ДИОКСИД

24 часовне вредности азот диоксида у току овог месеца биле су испод законом дозвољених GVI **85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** . Максимално измерена вредност била је **70 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , на мерном месту код "медицинске школе" 26.03.2026., док је граница толеранције 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА

24 часовне вредности индекса црног дима у току овог месеца биле су изнад законом дозвољених GVI **50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** .

Максимално измерена вредност била је **55 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , на мерном месту раскрсница код "штафете" 02.03.2026. године. На раскрсници код "штафете" укупно је било током **марта два дана, на мерном месту школа "Мирко Јовановић" један дан са вредностима за чађ** изнад законом дозвољене вредности GVI **50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** .

На осталим мерним местима није било је прекорачења.

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи **450 $\text{mg}/\text{m}^2/\text{дан}$** .

Укупне таложне материје у **марту** 2026. године мерене су на четири мерна места: "Аутобуска станица", "Бриони" као и "медицинска школа" и раскрсница "Мала вага". Укупне таложне материје у **марту** нису прекорачиле максимално дозвољену вредност (450 $\text{mg}/\text{m}^2/\text{дан}$). Измерена је највећа вредност у **марту** 2026. године од **220,81 $\text{mg}/\text{m}^2/\text{дан}$** . На осталим мерним местима није било прекорачења.

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на сва четири мерна места (Мала Вага и Медицинска школа, Бриони и аутобуска станица) и у **марту** 2026. године су биле у оквиру очекиваних вредности.

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине pm10

Суспендоване честице величине PM10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.03. - 31.03.2026. године. Суспендоване честице PM10 у праћеном периоду су прелазиле граничну вредност.

Највећа вредност за PM10 била је **95,5** $\mu\text{g}/\text{m}^3$, измерена 01.03.2026. године (гранична вредност ГВИ 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

У **марту 2026.** године укупно је било **два** дана са вредностима за суспендоване честице **PM 10** које су биле више од дозвољених.

ТЕШКИ МЕТАЛИ У PM 10

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине PM10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић" 01.03.2026., 05.03.2026., 16.03. и 21.03.2026. године.

Испитане вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитиване вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованим честицама PM10 током мерних дана у **марту** 2026. године.

ЗАКЉУЧАК

У **марту** 2026. године, на основу резултата имисиониоих мерења, може се закључити да квалитет ваздуха није био задовољавајући, и да посматрајући појединачне параметре аерозагађења издваја се загађење чађу на раскрсница код "штафете" са **два** дана изнад дозвољене вредности. **Седам** дана су биле повишене вредности PM10 на мерној локацији насеља **Аеродром**.

Овакав квалитет ваздуха пре свега у насељу Аеродром могао је штетно да утиче на осетљиве популације грађана приликом дужег боравка на тој локацији.

Мере за побољшање квалитета ваздуха могу бити: краткорочне и дугорочне.

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних градских површина (стварањем мини паркова).

Табела бр. 1. Резултати испитивања концентрација SO₂, чађи, NO₂ (основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току марта 2026. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO ₂ µg/m ³	Чађ µg/m ³	NO ₂ µg/m ³	SO ₂ µg/m ³	Чађ µg/m ³	NO ₂ Mg/m ³	SO ₂ µg/m ³	Чађ µg/m ³	NO ₂ µg/m ³
Чистоћа	4	30	21	7	47	39	/	/	/
Споменик Штафета	3	33	31	5	55	49	/	2	/
ОШ "Мирко Јовановић"	<3	30	17	4	53	31	/	1	/
Пивара	3	27	23	6	40	37	/	/	/
ОШ "Станислав Сремчевић"	4	24	17	9	39	27	/	/	/

*ГВИ – гранична вредност имисије

ГВИ за SO₂ за 24 часа - 125 µg/m³

ГВИ за SO₂ за годину дана - 50 µg/m³

ГВИ за чађ за 24 часа, одн. за годину дана - 50 µg/m³

ГВИ за NO₂ за 24 часа - 85 µg/m³

Табела бр. 2 Резултати испитивања концентрација укупних таложних материја на подручју града Крагујевца у току марта 2026. године

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m ² /дан	g/m ² /дан	g/m ² /дан
1. Пивара - "Бриони"	144.16	119.64	24.52
2. Аутобуска станица	220.81	124.73	96.07
3. Медицинска школа	203.65	119.15	84.50
4. Мала Вага	165.50	117.20	48.30

МДК за укупне таложне материје
450 mg / m² / дан

Табела бр. 3 Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току марта 2026. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
GVI	250 µg/m ² /дан	5 µg/m ² /дан	400 µg/m ² /дан	µg/m ² /дан
Бриони	<0.10	<0.05	1.74	<0.15
Аутобуска станица	<0.10	<0.05	10.52	<0.15
Медицинска школа	<0.10	<0.05	1.91	<0.15
Мала Вага	2.07	<0.05	6.50	<0.15

Табела бр. 4 Имисија азот диоксида и чађи пореклом из саобраћаја за месец март 2026. године

	АЗОТДИОКСИД			ЧАЂ		
GVI	85 µg/m³			50 µg/m³		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	38	70	/	27	38	/
Мала вага	17	25	/	30	39	/

Табела бр. 5 Тешки метали у суспендованим честицама за месец март 2026. године

Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама PM 10)			
Параметар	Кадмијум	Олово	Никл	Арсен
Мер. Јед.	µg/m³	ng/m³	ng/m³	ng/m³
Метода испитивања	SRPS EN 14902:2005			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	<0.5	<0.003	<0.9	<0.9
Максимална месечна вредност	<0.5	<0.003	<0.9	<0.9
Број дана изнад ГВИ	/	/	/	/

УКУПНЕ СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ

**Табела бр. 6 Одређивање укупних суспендованих честица РМ10 за
месец март 2026. године**

ЛОКАЦИЈА Незнаног јунака (ОШ Мирко Јовановић)	Средња месечна вредност	Максимална вредност	Број дана изнад ГВИ
РМ10	35.6	95.5	7